

Total No. of Questions : 6]

[Total No. of Printed Pages : 4

26)

**A./B.Sc. (General) Ist Semester (0001)
Examination**

0008

PUNJABI

(Elective)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 90

- (i) ਲਿਖਾਈ ਸਾਫ ਅਤੇ ਸੁੱਧ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
- (ii) ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਭਾਵ-ਪੂਰਣ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।
- (iii) ਸਾਰੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਅਨੁਸਾਰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।
- (ੳ.) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਵਿ-ਟੋਟਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ :
ਇਹ ਬੇਪ੍ਰਵਾਹ ਜਵਾਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ
ਮੌਤ ਨੂੰ ਮਖੌਲਾਂ ਕਰਨ
ਮਰਨ ਥੀ ਨਹੀਂ ਡਰਦੇ।
ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਇਹ ਕਰਨ ਗੁਲਾਮੀ
ਜਾਨ ਕੋਹ ਆਪਣੀ ਵਾਰ ਦਿੰਦੇ
ਪਰ ਟੈਂ ਨਾ ਮੰਨਣ ਕਿਸੇ ਦੀ
ਖਲੋ ਜਾਣ ਡਾਂਗਾਂ ਮੋਢੇ ਤੇ ਉਲਾਰਦੇ

-4

(1)

Turn Over

ਜਾਂ

ਸਮਝੇ ਖੁਦਾ, ਖੁਦਾ ਦਾ, ਜੋ ਘਰ ਜਲਾ ਗਏ ਨੇ।
ਪਰ ਸ਼ਹਿਰ ਕਿਉਂ ਲਹੂ ਦਾ, ਦਰਿਆ ਬਣਾ ਗਏ ਨੇ।
ਚਿੜੀਆਂ ਦਾ ਫਿਕਰ ਕਿੰਨੈ, ਸਾਰੇ ਨਜ਼ਾਮ ਤਾਈ,
ਹਰ ਆਲੁਣੇ ਦੀ ਰਾਖੀ, ਸ਼ਿਕਰੇ ਬਿਠਾ ਗਏ ਨੇ।

(ਅ) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਟੋਟਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ
ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ :

ਇਹੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਬਦ-ਕਿਸਮਤੀ ਏ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ
ਸਰਦਾਰ ਦੀ ਧਰਮ-ਨੀਤੀ ਸਮਝਦੇ ਓ, ਉਹ ਉਸਦੀ
ਰਾਜਨੀਤੀ ਏ।

ਜਾਂ

ਚੌਧਰੀ ਤਾਂ ਪੂਰਾ ਅਮਲੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਜ ਤਾਸ਼ ਦੀ ਬਾਜੀ
ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਅਗਲਾ ਬੀਮਾਰ ਹੋਵੇ ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਉਹਦੀ
ਨੌਕਰੀ ਚਲੀ ਜਾਵੇ।

2. (ੳ) ਕਿਸੇ ਇਕ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ/ਥੀਮ ਲਿਖੋ :

ਚਾਨਣ ਦੀ ਫੁਲਕਾਰੀ (ਅੰਮਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ)

ਗੀਤ-ਵੇ ਮੈਂ ਭਰੀ ਸੁਗੰਧੀਆਂ ਪੋਣ (ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ)

(ਅ) 'ਬੇਈਮਾਨ' ਜਾਂ 'ਅੰਨ੍ਹੇ ਕਾਣੇ' ਇਕਾਂਗੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ
ਲਿਖੋ।

3. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪੰਜ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ :

- (i) 'ਖਿਆਲ ਆਜ਼ਾਦੀ' ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਭਾਵ ਲਿਖੋ।
- (ii) 'ਮਾਂ' ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਕੀ ਹੈ ?
- (iii) ਲੂਣਾ ਦੇ ਧਰਮੀ ਬਾਪ ਨੇ ਕੀ ਕੀਤਾ ਸੀ ?
- (iv) 'ਮੇਰੀ ਜਿੰਦੇ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿੰਦ ਦੀ ਥਾਂ ਕਿਹੜੀ ਸੀ ?
- (v) ਬਸੰਤ ਰਾਮ ਦੀ ਪੁਰਾਣਾ ਡਿੱਪਰ ਪਾ ਕੇ ਨਵਾਂ ਆਖਣ ਦੀ ਕੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਸੀ ?
- (vi) ਪਾਗਲ ਮੁਟਿਆਰ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਗੁਰਮੁੱਖ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕੀ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ?
- (vii) 'ਅੰਨ੍ਹੇ ਕਾਂਢੇ' ਇਕਾਂਗੀ ਦੇ ਅੰਤ ਤੇ ਸਰਦਾਰ ਦਾ ਕੀ ਹਸਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
- (viii) 'ਮਨ ਦੀਆਂ ਮਨ ਵਿੱਚ' ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਿਖੋ।

2×5=10

4. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਚਾਰ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ :

- (i) ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਮੁੱਢ ਕਦੋਂ ਤੇ ਕਿਸ ਕਵੀ ਨਾਲ ਬੱਝਿਆ?
- (ii) ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?
- (iii) ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ। ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਪੁਸਤਕ ਲਈ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਸਨਮਾਨ ਮਿਲਿਆ ਸੀ ?

- (vi) ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਮੌਢੀ ਨਾਟਕਕਾਰ ਕਿਸ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਉਂ?
- (v) ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ ਦੇ ਨਾਟਕਾਂ ਅਤੇ ਇਕਾਂਗੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ?
- (vi) ਡਾ. ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਟਕਾਂ ਅਤੇ ਇਕਾਂਗੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ? ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਸਨਮਾਨ ਮਿਲੇ ਹਨ? $5 \times 4 = 20$

5. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਲਿਖੋ।

ਜਾਂ

ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤੀ ਉੱਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

10

6. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਾਹਿਤ ਰੂਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਤੱਤ ਲਿਖੋ :

(i) ਕਹਾਣੀ

(ii) ਇਕਾਂਗੀ

10